

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

ՃԱԲՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՄՊԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ՅԵՏՈՅ

Յոգիտ. — Պ. Ինուրբայի սպանութեան հետեւանք, ոչ մէկ կուսակցութեան չպատկանող ազգ. կառավարութեան մը կազմութեան կ'ապաստուի:

Թէպէտեւ մահափորձերը ամբողջ ճարտի մէջ տիրող բաղադրական, լրկեւրային եւ տնտեսական դժգոհութեան ակտիւնն են, ստորագրէ թէ այս մահափորձներու հեղինակները չեն վայելք պատասխանատու շրջանակներու կամ առհասարակ երկրի համակրութիւնը:

Կացութիւնը ամենուրեք խաղաղ է լստ երեւոյթին, Ոստիկանութեան տեսութիւնը այն է որ պահեստի սպայ Նիշիտայէ դէմ գործուած յարձակումը իբրեւ շարժաթիւ ունի վրէժխնդրութիւնը, որովհետեւ կ'ենթադրուի թէ Նիշիտա պիտի վկայէր Վերսիլի եղբայրակցութեանը դէմ: Այդ ընկերակցութեան հետ կ'ապ ունեցող անձ մը ձերբակալուեցաւ: Կը կ'սպանուի թէ անիկա մաս ունեւայ այս խնդրոյ մէջ:

Գաղութիւնը ամենուրեք խաղաղ է լստ երեւոյթին, Ոստիկանութեան տեսութիւնը այն է որ պահեստի սպայ Նիշիտայէ դէմ գործուած յարձակումը իբրեւ շարժաթիւ ունի վրէժխնդրութիւնը, որովհետեւ կ'ենթադրուի թէ Նիշիտա պիտի վկայէր Վերսիլի եղբայրակցութեանը դէմ: Այդ ընկերակցութեան հետ կ'ապ ունեցող անձ մը ձերբակալուեցաւ: Կը կ'սպանուի թէ անիկա մաս ունեւայ այս խնդրոյ մէջ:

Նկատելով որ Սահմանադրութիւնը կը տրամադրէ թէ պատերազմ. նախարար պէտք է որ ըլլայ բանակին պատկանող զարքայատիրան սպայ մը, ան կարելի պիտի ըլլայ նախարարութիւն մը կազմել առանց բանակի հաւանու. թեան:

Չեռնապար, կ'ապաստի որ Չոր. Արաքի պիտի ձերտուազարդ պետական մարդ պ. Մայրոնի մօտ որպէսզի յանձնարարէ նա կուսակցութիւններէ վեր դահլիճի մը կազմութիւնը:

Միեւնոյն ատեն, պ. Սուրբի կ'իսա պաշտօնապէս ընդունեց Ալեքիեոս Կ. կուսակցութեան նախագահութիւնը:

ՆԱԻՍԱԿԱՆ Պ. ՏՈՒՄԵՐԻ ՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՒՐ

Բարեգ. — «Տուրիա» զգայացունց լուր մը կը հրատարակէ որը ինչն հաղորդուած է Պուրշէնի իր թղթակցին Ֆիլոզովէ եւ որով կը յայտնուի թէ Կորկու լոքի 1920ին մտաւ Ալեկայի մէջ: Ստիկա պապացուցուած է Վարչախոյնի ֆրանսական դեսպանատան հետ այժմ յարաբարութիւն ունեցող ուսական ոստիկանութեան նախկին տնօրէնի մը կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւններով:

Թուականական ոստիկանութեան կողմէ այս մասին հաւարուած տեղեկութիւններն ալ կը համաձայնին վերոգրեալ լուրին հետ:

«Տուրիա» թղթակցը կը յայտնէ թէ առկանական ոստիկանութեան ու շարքութեան անարկայ եղած է այն իրողութիւնը թէ Կորկու լոքի իր ձերբա. կալութեան միջոցին յայտարարեց որ ինքը կը պատկանէր ուսական Ֆրանսական կուսակցութեան մը: Թուականական ոստիկանութիւնը կը կարծէ սակայն թէ այս նկարագրական ուսական Ֆրանսական կուսակցութիւնը իրականին մէջ կազմակերպուած է ուսական սովիթական ոստիկանութեան կողմէ: Եւ որպէսզի մարտաբարձներու մէջ գտնուող հակապաշտպանական կազմակերպութիւնները վարձարեկելու նպատակաւ:

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԵՐ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԽՈՒՈՎՈՒԹԵԱՆՅՑ ՄԱՍԻՆ

Պոստի. — Կուցու իր հիմնական հանգանակները ստացին խոսովութիւններէն ի վեր: Պոստի ինքնազանդութեան կառավարիչ պ. Ֆրեւերի Սայն որ արագ օր մեկնած նահապետիկութեամբ, Պոստի վերադարձաւ անկախ կերպով: Փողոցներու մէջ ծագած խոսովութիւնները որոնք անցան իր քուէին նայալ, արագօրէն փոխուեցան բռնու վիճի մը որովհետեւ հնդկներու եւ Կահիլիաններու:

Հնդկներու կողմը արձանագրուած գոհեցումները կը ցուցնէր թէ յարձակումը սկսուեցաւ մահաբանութեան կողմէ: Հաղորդակցութիւնները ընդհանուր ցան: Քարտիկն օտար կ'ընկուտացած են բոլորովին եւ դաքսի օտար: Այդ իրողութիւնէն կենթադրուի թէ գոհեցումները կարճատեւ օտար անկախութեան մեծագոյնը յատուկ սակարաններու մօտ գտնուող բազմաթիւ խմբուներէն բախուեցան: Ոստիկանութեան ուժերը անբաւարար համարուելով, կառավարութիւնը հարկադրուեցաւ զինուոր գործածել:

ՈՒՐԻՑ ԵՎ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Պոստի. — Կուցու իր հիմնական հանգանակները ստացին խոսովութիւններէն ի վեր: Պոստի ինքնազանդութեան կառավարիչ պ. Ֆրեւերի Սայն որ արագ օր մեկնած նահապետիկութեամբ, Պոստի վերադարձաւ անկախ կերպով: Փողոցներու մէջ ծագած խոսովութիւնները որոնք անցան իր քուէին նայալ, արագօրէն փոխուեցան բռնու վիճի մը որովհետեւ հնդկներու եւ Կահիլիաններու:

Հնդկներու կողմը արձանագրուած գոհեցումները կը ցուցնէր թէ յարձակումը սկսուեցաւ մահաբանութեան կողմէ: Հաղորդակցութիւնները ընդհանուր ցան: Քարտիկն օտար կ'ընկուտացած են բոլորովին եւ դաքսի օտար: Այդ իրողութիւնէն կենթադրուի թէ գոհեցումները կարճատեւ օտար անկախութեան մեծագոյնը յատուկ սակարաններու մօտ գտնուող բազմաթիւ խմբուներէն բախուեցան: Ոստիկանութեան ուժերը անբաւարար համարուելով, կառավարութիւնը հարկադրուեցաւ զինուոր գործածել:

Ուրախութեան խոսու կրակներ վառեցան մահաբանական խմբուներէ բախուեցան ապրանքներու միջոցաւ: Բոցերը կը լափեն ամեն ինչ, նոյն իսկ ինքնա. արագօրէն:

Կոչեր ուղղուեցան զինուորական սյուներու եւ բարձրաբար զօրախուժեր պատրաստ են մեկնելու արդեն թեղուց վրայ գտնուողներուն թեղ գրաւելու համար: Կես գիտեցուած մօտ, գոհեցում հայտնուած թիւն էր 40 սպանուած եւ 250-էն ակտիվ միտադրեալ այսօրու համար: Վերադարձուցեալներէն յիշուած հոգի ծանր վիճակի մը մէջ կը գտնուին:

Չեռնապարս ինքնազանդութեան կողմէ մեզ եւ գլխաւորաբար խոսովութիւնը ծագած օրացներու մէջ:

ՏՈՒՐԻ ԼՈՒՐԵՐ “ԺՈՐԺ ՖԻԼԻՓՈՐ” շոգեկալին աղէկին մասին

Առեկ. — Ուսական Վալիկոս Գիլիանի օրացները հետեւեալ անբար իրկեց: Մայիս 18ի Առեկ պիտի հասնի փոխադրելով բազմաթիւ քաղաքներու եւ նաւագ. ներ Վորձ Գիլիանի օրացներու մօտ: Ստիկա պապացուցուած է Վարչախոյնի ֆրանսական դեսպանատան հետ այժմ յարաբարութիւն ունեցող ուսական ոստիկանութեան նախկին տնօրէնի մը կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւններով:

Թուականական ոստիկանութեան կողմէ այս մասին հաւարուած տեղեկութիւններն ալ կը համաձայնին վերոգրեալ լուրին հետ:

«Տուրիա» թղթակցը կը յայտնէ թէ առկանական ոստիկանութեան ու շարքութեան անարկայ եղած է այն իրողութիւնը թէ Կորկու լոքի իր ձերբա. կալութեան միջոցին յայտարարեց որ ինքը կը պատկանէր ուսական Ֆրանսական կուսակցութեան մը: Թուականական ոստիկանութիւնը կը կարծէ սակայն թէ այս նկարագրական ուսական Ֆրանսական կուսակցութիւնը իրականին մէջ կազմակերպուած է ուսական սովիթական ոստիկանութեան կողմէ: Եւ որպէսզի մարտաբարձներու մէջ գտնուող հակապաշտպանական կազմակերպութիւնները վարձարեկելու նպատակաւ:

Միեւնոյն ատեն, պ. Սուրբի կ'իսա պաշտօնապէս ընդունեց Ալեքիեոս Կ. կուսակցութեան նախագահութիւնը:

ՆԱԻՍԱԿԱՆ Պ. ՏՈՒՄԵՐԻ ՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՒՐ

Բարեգ. — «Տուրիա» զգայացունց լուր մը կը հրատարակէ որը ինչն հաղորդուած է Պուրշէնի իր թղթակցին Ֆիլոզովէ եւ որով կը յայտնուի թէ Կորկու լոքի 1920ին մտաւ Ալեկայի մէջ: Ստիկա պապացուցուած է Վարչախոյնի ֆրանսական դեսպանատան հետ այժմ յարաբարութիւն ունեցող ուսական ոստիկանութեան նախկին տնօրէնի մը կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւններով:

Թուականական ոստիկանութեան կողմէ այս մասին հաւարուած տեղեկութիւններն ալ կը համաձայնին վերոգրեալ լուրին հետ:

«Տուրիա» թղթակցը կը յայտնէ թէ առկանական ոստիկանութեան ու շարքութեան անարկայ եղած է այն իրողութիւնը թէ Կորկու լոքի իր ձերբա. կալութեան միջոցին յայտարարեց որ ինքը կը պատկանէր ուսական Ֆրանսական կուսակցութեան մը: Թուականական ոստիկանութիւնը կը կարծէ սակայն թէ այս նկարագրական ուսական Ֆրանսական կուսակցութիւնը իրականին մէջ կազմակերպուած է ուսական սովիթական ոստիկանութեան կողմէ: Եւ որպէսզի մարտաբարձներու մէջ գտնուող հակապաշտպանական կազմակերպութիւնները վարձարեկելու նպատակաւ:

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԵՐ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԽՈՒՈՎՈՒԹԵԱՆՅՑ ՄԱՍԻՆ

Պոստի. — Կուցու իր հիմնական հանգանակները ստացին խոսովութիւններէն ի վեր: Պոստի ինքնազանդութեան կառավարիչ պ. Ֆրեւերի Սայն որ արագ օր մեկնած նահապետիկութեամբ, Պոստի վերադարձաւ անկախ կերպով: Փողոցներու մէջ ծագած խոսովութիւնները որոնք անցան իր քուէին նայալ, արագօրէն փոխուեցան բռնու վիճի մը որովհետեւ հնդկներու եւ Կահիլիաններու:

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն Լ ՈՒՐ Ե Ր

ՄԱՆՔՈՐՁԵՐԸ ԿԵՇԱՆԱՆ

ՀԱՒԷՊԻ ՄԵՋ

Անցեալ հինգօրեայ, օր ցերեկով, օրու. կային մէջ, Սուրբի պէ Պրեքեթի կողմ. նակիցներէն մին, որուն միջամտութիւնը ազատեց իր զարգացող իրերէն կեանքը, երկու անձանք աւագակներու հարու. աններու ծեղարարութիւնը ակ կիցնայ: Մայիս Թարապիթի իր հերտուրեան վար. ձաղորութիւնը հիւանդանոցի մէջ կը բա. դի:

Անցեալ կիրակի եւս նմանօրինակ մա. նափորձ մը տեղի ունեցաւ, գրեթէ միև. նոյն ժամուռ: Այս վերջինը աւելի եղի. բական եղաւ, պահեստեղով յափաւոր ընտրող մը մահը:

Անձանք ընտրողը փայտաւ. եւ ո. եւէ կապած չկայ թէ ան եւս չի պիտի գտնուի միւս ընտրողներու նման:

Ինչպէս կը տեսնուի, ը մահափորձերը իւր կը յաջողեան յաճախակի: Պահես. իւր գոհեցում կողմանէ ինքնապատե. անութեան պակաս է: Կասկած չկայ, կամ Չափաւորները ինքնապատե. անութեան կը դիմեն, ապա թէ ոչ դատարարուած են մեղսելու, կը գրէ Հայկա հրատար. կուղ «Էփէր Տիւ Սոր» թերթը:

ՃԱՄՐԻ ԱՐԿԱՆՆԵՐ ՀԱԼԷՊԻ ՄԵՋ

Հայկալի մէջ, Նուրգա Միսրաբեան անուն հայ մը մօրսուլիբով կ'սխալու. Ե Պոստիցներու Թարապիթի անուն 5 օ. արեւ հոգի մը, որ ծանր կերպով վրա. տուած հիւանդանոց փոխադրուած է:

— Թիւ 3784 ինքնազանդութեան վա. ռիչը եր Թեմիք Անանի, կ'սխալու. Ե Հայկալի Բարաբեան անուն հայ մը, ու. անու վիճակը եւս ծանր է:

— Թիւ 2776 ինքնազանդութեան վա. ռիչը Գոհմանեան Տարապիթեան, Ան արագ օր. ան միջոցին կ'սխալու. Ե Չափաւորները ինքնապատե. անութեան կը դիմեն, ապա թէ ոչ դատարարուած են մեղսելու, կը գրէ Հայկա հրատար. կուղ «Էփէր Տիւ Սոր» թերթը:

ՄԱՆՔՈՐՁԵՐԸ ԿԵՇԱՆԱՆ

1931 Յունուար 31ին, Պարոնի ԵՆ. բակայ Ապրիլի մէջ, չորս գործա. լուներ սպանուած էին Մուսա Պահալի ա. նունը գործարար մը: Յիմարտներէն ե. րկուր փայտած էին, իսկ երկուր ձեռ. բակայուած եւ դատարար յանձնուած:

Յես պատարարութեան ձերբակալայ. ներ անպատե. անութեան կողմանէ ինքնա. խոյններէն ձերբու Համալ մահուան են Սուսուէ Ջարիթ 15 արուած բանար. կուրեան վիճակը սազած էին: Վերջը դա. օտարութեան ձերբակալուած են ի բացակայութեան ձերբակալուած են ի զանգուրով վերահսկուելու պահան. ցած էին:

Առջի օր, ընտրուած անհանր, զբա. ղուցալ այս դատարարութեան մը մա. նուան վերջը ինչոցու 15 արուած բան. արուածներէն, իսկ Սուսուէ Ջարիթն այ 3 արուած: Բացի այդ դատարարայ. ներ 1500 ոսկի նիւթական օտարութի դա. օտարութեան են:

ՍԻՐԻԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՍՆՈՒՆԸ 100ԻՆ 10 ԵՎ ՀԱՅԻ

Փարիզէն Պրեքեթի Սիւրիական դրա. մասան ընդունող հետազոէ մը կը մտկա. րուի որ, Ղրամասուրը 1931 արուած ընթացքին 100ին 10 օտարութի օտա. րուած է իր բաժնեկերու:

ԻՆՉՊԵՍ ՎԵՐՋՍՅԱԻ ԾԻԱԽՈՏԱԿԱՃԱՆՆԵՐՈՒ ՊՈՅՔՐԹԸ

Միսխոսովաններու պոյթիցն ա. ւաչիցն օր, պ Բրիլի մօտ գացին ձը. խախտալ գործարաններուն տեղեկները պ. պ. Թարապիթ, Անտուս, Քայան, եւ ինչպէսզի որ լուծուի մը օտար այս եր. կու օրեկներուն միջեւ դրուած օտար. րութեան: Պ. Բրիլի սիւրայի ընդուն. յութեան մը վերջ, խոսաբար պատ. պանի իրենց իրաւունքները:

Սիւրիաց օրը առաւօտեան ժողովին մէջ, գործարանատերերը որոշեցին վերջ սայ պոյթիցն, Բանի որ պրե. Բրիլի Ե խոսաբար սազած են: Կես օրէ վերջ նա. րեկ բանակցութեան մօտ պրե. Բրիլի հետ եւ ինչպէսզի որ կառավարութիւնը չի գրաւ ձիւ օրեկով պանթոյ փակու. ան սիւրայի օտարութի: Պ. Բրիլի խոսա. ցաւ ստիպալ այդ ուղղութեամբ, պայ. մանալ որ վերջ սայ պոյթիցն եւ ամբիւ. րակին իրենց գործարան: Ժամը 5ին բո. յոր ձխախոսովանները բացին իրենց խոսովութիւնը:

Կառավարութիւնը սկսած է լննել երեսփոխանական ժողովի օտար ու. օտար պանթոյի մասին:

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ԹԵՐԹ ՄԵ ԻՆՉ ՎԵՐՋՍՅԱԻ ԼԻԲԱՆՈՒՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

«Տեքա կ' Արաք» թերթը, որ Կամա. կ'սխալ պաշտպանական կուսակցութեան օր. կանն է, խոսելով Լիբանանի Սահմանա. րութեան կախարարական օտար կը գրէ ի մէջ այլոց. —

Լիբանանցիները ամեն առիւ կը յայտարարեն որ, իրենց Սիւրիացիներու եւ Իրացիներու հետ բարդացուելով օտա. րարարարութեան են լուսաւոր են եւ կը. նան օրինակ ծառայի անոց: Միջոցին իրենց Սահմանադրութեան կախարարական առիւ, անոց փոխանակ յուրանու. են յալու: Ինչպէսզի ու օտարացան: Այս ցոյց կուտայ որ Լիբանանցիները ա. րարական երկիրներուն առեւտրային կեն. են, որովհետեւ ոչ մէկ արաք չի պիտի ուրախանար իր ազատութեան խոյն. անար, բացի Լիբանանցիներէ:

ԵՐԿՈՒ ԱՐԱՊԱՍԱՆԱԽԻՐ ԸՆԿՎԱՍՏ

Մուսրաբա Մահմուտ անուն հայացի նաւավար մը, կ'սխալ օր մեկնած էր Պրեքեթի Պարապիթ երալու համար, Արեւի բացերը հասնելուն պէս սասնի վտորկի մը կ'սխալ ի միջի կ'այնկոյն, Նաւակը կ'ընկղղի եւ Մուսրաբան ու անոր ընկերակցող հինգ նաւասիները կը խեղդուին:

Կիպրոսէն առնուած յուր մը կը հա. ցորդի որ Վալիկոս անուն առաջա. ստանալ որ Կիպրոսէն Պրեքեթի կողմ. րակով է եւ Անանի ձեկթեք անուն նա. սասնի խեղդուած:

500 ԹԵԿՆԱՍՈՒ 15 ՄԱՇՏՈՒՆ ՀԱՍԱՐ

Ընդհանուր Ապահովութեան կողմէ յայտարարուած է որ պիտի ունենան իր պատեմաններու: Ծառը դիմած են եւ ինքնութեանց մասնակցած 500 թեկնա. անուներ, միջոցին մի միայն 15 պատեմ. աններու պիտի կար:

ՅՈՒՆԱՌՈՐԻՍ

Հասան Պրեքեթի անուն պատեմ. մը, Հայկալի մէջ, իր ձեռողաց բացակա յութեան օտարութի խախտութեան է վերջ տալու դիմումով իր կեանքին: Վիճակը ծա. րու է:

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԵՐԻ ՆՈՐ ՈՐՈՇՆԱԳԻՐԸ

ՄԱՔԱՍՏՈՒՐԻՒՄ ՄԱՍԻՆ

Ասկի մօտ ամիս մը առաջ, Բարձր Գօմիսեր մասնաւոր հրամանագրով մը կարգ օր յանդիման կը նախապէս մա. օտարութեան վրայ: Անտարցուած որուն նազրի յայտարարուած բուականն երեք օր վերջ գործադրութեան կը դրուէր նոր որոտուր են գործառնութիւնները կը կառարուէին անոր համար:

Վաճառակները եւ առեւտրական սենեակ օրին բազմաթիւ բողոքներ բա. ձերացուցին եւ դիմումներ կատարեցին, ինչպէսզի որ որոտմագրի ստորագրուած բուականն առաջապատուած ապրան. քները գրեծ կատուցուին յանդիման: Բայց օտար չէր դրած:

Առջի օր, Բարձր Գօմիսեր թիւ 9 հրամանագրի ստորագրեց որով չ'որոտե. օտար, 1. — Հին հաշիւով կընդունուին այն ապրանքներուն մասնաւորները, որոնք 16 Ապրիլէն առաջ գրուած են ուղ. դակի հովանաւորեալ երկրներ:

Այս որոտմագրի կարգ օր վաճա. րականներուն մեծ ուրախութեան պատ. անուած է:

Բարձր Գօմիսերը ուրիշ որոտմագրով մը, Բոլորիայէն ներածուած օտարներուն համար, միջոցին երկու ամիս, սկսե. ցալ ներկայ ամուտան 1ւնի ի գորտ կը յայտարարեւ մասնաւորին հին օտար:

ՈՐ ԿԸ ՓՐԿԷ ՀԱՏ ՄԸ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԸ

1928ին Առեւտրական Սենեակը սնու. կութեան վիճակ օտար էր Բազարի ու Թալիլի եւ Ընկերութեան մասին, որով ինքնազանդութեան փոխադրութիւնները կը. քէին Պրեքեթի — Կամալուս — Պարապ. ցոյց վրայ:

Այդ բուականն միջեւ հիմա դեռ վերջացած չէր սնանկութեան այս դատ. արովհետեւ սնանկացողները ոչ մէկ հա. օր չէին ձգած: Իրենց վաճառականներուն մէջ գտնուող ապրանքները այնքան չէին բան մըն էին որ, գրեթէ հասուի չէին առնու:

